

Tidligere hadde vi paven og presteskabet som regjerte over sannheten. Gradvis har det akademiske presteskabet overtatt denne definisjonsmakten, skriver **Torfinn Espedal**.

Vrangforestillinger

Tror du på Gud? Eller kanskje du heller har valgt å tro på Vitenskapen? Er du en av dem som tror at vitenskapen er entydig og verdinøytral? At vitenskapsfolkene er objektive og verdinøytrale observatører fra et guddommelig utsiktspunkt hvor mysteriet omkring bevissthet og subjekt er løst? Da vil jeg anbefale deg Rupert Sheldrakes: Vitenskapens vrangforestillinger. Mens vitenskapen systematisk er opptatt av å overse og luke ut opplevde fenomener som ikke stemmer med de rådende vitenskapelige dogmer, har Sheldrake i en årrekke vært opptatt av nettopp slike fenomener.

ET PAR EKSEMPLER: Det er en utbredt forestilling at hukommelse (og læring) er lagret i hjernen. Selv om man har brukt ufattelige summer på å lokalisere strukturer i hjernen for lagring av minner, har man ikke lyktes. En mann med hydrocefalus (vannhode) hvor 95 prosent av kraniet var fylt av væske og hodeskallen var foret med et millimeter tynt lag med hjerneceller, hadde en IQ på 126 og toppscore i matematikk fra Universitetet i Sheffield.

Det er gjort forsøk med rotter som lærte et triks på et sted i verden. Rotter helt andre steder i verden lærte trikset fortere etterpå. Det kan virke som om læring nedfeller seg i feltet omkring oss og påvirker oss gjennom en form for resonans. Kanskje all erfaring er nedfelt i dette feltet og kan bli tilgjengelig for oss? Kanskje er hjernen vår som et tv-apparat som formidler fra feltet? Ingen moderne mennesker leter inne i tv-apparatet etter bildene og lyden. Deler av kvantefysikken gir støtte til denne hypotesen. Kanskje er mystiske opplevelser forbindelser mellom menneskesinnet og større, mer omfattende former for bevissthet?

Og hva med fenomenet «vardøger»? Mange har erfaring med å føle på seg når noe skal skje før det skjer. Eller

når det skjer noe med noen en er spesielt knyttet til. At vi får en uforklarlig, men sterk fornemmelse. Det finnes utallige eksempler på slike fenomener, men siden det strider mot de fremherskende vitenskapelige grunnforestillinger, blir det definert overtro. Det finnes organiserte foreninger for såkalte skeptikere hvor hovedmålet er å underkjenne ethvert fenomen som ikke faller inn under det rådende vitenskapssyn. I en selsom programserie på NRK (Folkeopplysningen) fikk programlederen boltre seg uimotsagt ved å latterliggjøre utvalgte alternative behandlere til inntekt for sitt materielle og mekanistiske vitenskapssyn. Skeptisisme misbrukes i dag til å bety dogmatisk benektelse av alt som strider mot det reduksjoniske verdensbilde. I et slikt verdensbilde kan alt reduseres til fysikk ved å studere egenskapene til de subatomære partiklene. Psykiatriens svøpe er at den historisk og filosofisk er en del av denne biomedisinske modellen, og dermed opererer med en forestilling om at menneskelige problemer skal forstås som en biologisk forstyrrelse. Medisinindustrien tjener grovt på denne vrangforestillingen.

DET ER BETENKELIG at sannheten forvaltes av akademiske institusjoner som folk flest ikke har noen mulighet til å kontrollere. Tidligere hadde vi paven og presteskabet som regjerte over sannheten. Gradvis har det akademiske presteskabet overtatt denne definisjonsmakten. De er dessverre ikke åpne for dødsfri sannhetssøkere, slik idealet tilsier, men vanlige mennesker som konkurrerer om forskningsmidler og prestisje, de er medlemmer i fagfellesskap hvor de samme reglene for utstøting finnes som ellers i samfunnet. Og de er hemmet av tabuer og fordommer som alle andre.

Torfinn Espedal er psykolog, spesialist i klinisk psykologi. Han arbeider i privat praksis ved Dialog Psykologsenter. www.dialogpsykologsenter.no [torfinn@dialogpsykologsenter](mailto:torfinn@dialogpsykologsenter.no)